

*Добри педагогически практики
Good Practices in Education*

ТОВА ТРЯБВА ДА ГО ЗНАЕ ВСЯКО ДЕТЕ

Татяна Атанасова, Иванка Пампова

ЦДГ „Дъга“ – Пазарджик

Както във всички детски градини и училища, така и в ЦДГ „Дъга“ работим по задължителната програма на МОМН „Безопасност на движението по пътищата“. Всички учители преминаха курс по методика на обучение по безопасно движение по пътищата (БДП). В групите има къртове с макети на улища, с които децата чрез игра се упражняват в движението на пешеходците и превозните средства.

Още от **първа група** чрез разнообразни методи и средства вниманието на децата се насочва към заобикалящата ги реалност и опасностите на пътя. По забавен начин чрез куклени етюди, песни и игри, подходящи дидактични материали и табла, в планирани и непланирани ситуации децата научават важни неща за движението по улицата и как да се придвижват безопасно. С възрастта се разширяват техните знания за елементите на пътната среда, за начините и средствата за регулиране на движението, за да се стигне в края на предучилищната възраст до формиране на практически умения за адекватно поведение на улицата, осигуряващо не само личната безопасност, но и сигурността на останалите участници в движението.

В Пазарджик всяка година през май се провежда Седмица на БДП. Нашата градина активно се включва с открити моменти, викторини и състезания между големите групи. Целта е да се повишава непрекъснатото качеството на обучението по БДП и квалификацията на учителите.

Предлагаме ви сценарий за общоградско състезание по БДП за подготвителната група (6–7-годишни).

Състезание по БДП

Мото: „Това трябва да го знае всяко дете“

Главна цел: Детето да се ориентира в обстановката, да взема адекватни решения, да проявява вариативно поведение и съобразителност.

ОН „Социален свят“

Главна цел: Детето да наблюдава, да осъзнава и да почувства социалната реалност около себе си.

Задача: Да взаимодейства със своите връстници, да наблюдава тяхното поведение и отношение към социалната реалност (пътната обстановка).

Я „ЗСС“ – Детето да избира подходяща форма на поведение според ситуацията.

Я „ПС“ – Детето да различава и оперира с предмети според характерните им белези (пътни знаци, светофар, кръстовище, пешеходна пътека, превозни средства).

ОН „Природен свят“

Главна цел: Детето да се ориентира във физическата среда – знакови очертания, посоки.

Задача: Да осъзнава възможностите на своето зрение при възприемане на светлинните сигнали, маркировката на пътя, пътните знаци.

ОН „Български език и литература“

Главна цел: Детето да може смислено и граматически правилно да изразява мислите си.

Задачи: 1. Да осъзнава начините за решаване на речева задача според ситуацията, в която протича изказването.

2. Да отговаря на проблемни въпроси със сложни изречения.

ОН „Физическа култура“

Главна цел: Детето да се упражнява в нравствено-волеви форми на поведение.

Задача: Да използва самостоятелно наличните условия и материали за физически упражнения (да кара велосипед със съответните изисквания – да го управлява с каска, да спазва разстояние, да сигнализира при спиране с двете ръце, при завои наляво или надясно – с едноименната ръка).

ОН „Музика“

Главна цел: Да се обогати емоционално-образният свят на детето.

Задача: Да изпълнява в група песни с подходящо съдържание, свързано с безопасността на движението по пътищата.

Дейност	Цел	Средства
езикова	развлекателна дидактична	„Анини приказки“ от Стефан Цанев, стихотворение за светофара
практическа	дидактична	пътни знаци – предупредителни, забранителни, задължителни, указателни; Картинки с превозни средства, лабиринт
музикална	музикално-творческа	песни „Светофар“, „Гротоар“, „Пътен знак“ и „Песен за велосипеда“

Деца са 22, разделени в два отбора: „Спортакус“ и „Бен Тен“.

Водещите са двама – учителка и дете.

Водещ:

В най-шумния момент,
на най-шумния ден,
по най-шумния площад,

на най-шумния град
вървяхме ние, двамата –
аз, голямата, той – малкият.

И изведнъж чуваме...
(момент да рисуваме)
площада: сграда до сграда,
както знаете – тролеите,
врабчетата по дърветата,
вестникарите по тротоарите,
търбусите на автобусите,
паве до паве, и на всяко паве – човек!

Детето водещ:

Вървим и се разхождаме
и стигаме дотук.

И виждаме навред
умни, весели и знаещи деца,
дошли на състезанието „Това го знае всяко дете“.

Водещ: Знаеш ли имената на отборите?

Детето: Отборите са два: „Спортакус“ и „Бен Тен“.

(Спортакус е герой от детския филм „Мързелград“, а Бен Тен – от любим детски анимационен филм.)

Водещ: Нека да ги поздравим. Здравейте, деца! (махат с ръка, децата отговарят по същия начин). А пък ние сме Ваня и Жорко и ще бъдем водещи на днешното състезание.

Представям ви журито, което ще оценява играта на състезателите:

Отбор „Спортакус“ – с бели тениски и номера от 1 до 11.

Отбор „Бен Тен“ – с жълти тениски и номера от 1 до 11.

Водещ: Започва нашето състезание. Ще има много игри и упражнения за автомобилните и пешеходните движения. Оценката на журито ще превръщаме в бонбони, които ще поставяме ето в тези кошнички. Накрая ще преброим всичките бонбони и на двата отбора, за да видим кой е победител.

Детето: Светофар, светофар,
на улицата мой другар,
мигаш с трите светлини
и от зло ни пазиш ти.

Водещ: Но на тези светофари
липсват всички светлини.
Кой къде ще ги постави –
почакай и ще видиш ти.

Игра „Подреди светофарите!“

Задачи: 1. Затвърдяване на знанията на децата за видовете светофари (трисекционен

– за шофьори, и двусекционен – за пешеходци).

2. Развиване на вниманието, наблюдателността и съобразителността на децата.

Върху изрязани черни основи на светофари за автомобили и за пешеходци децата от двата отбора подреждат цветни кръгове и изображения. Това става последователно след стихче от водещите.

Водещ: Започва първата игра „Подреди светофарите!“ . Светофара за шофьори ще подредят състезатели с номера 1, 2, 3 и от двата отбора.

Водещ: Кое око на светофара
преминаването забранява?
(по едно дете от отбор поставя червено кръгче)

Детето: Три светлини има светофара –
коя от тях предупреждава?
(жълто кръгче)

Водещ: Коя светлина на светофара
да преминем разрешава?
(зелено кръгче)

Водещ: Светофара за пешеходци ще подредят състезатели с номера 4 и 5 от отбор „Спортакус“ и от отбор „Бен Тен“.

Детето: До пешеходната пътека
светофар с две човечета стои.
Кое преминаването забранява –
постави го ти!

(На светофара за пешеходци се поставя горното червено кръгче със стояща фигура)

Водещ: Другото усмихва ни се закачливо –
преминавай и бъди щастливо!

(Поставя се долното зелено кръгче с крачеща фигура.)

Оценка на играта от журито.

Водещ: Следва поздрав от вокална група при ЦДГ „Дъга“ – песента „Светофар“.

Водещ: И така, вървим ние, двамата –
аз, голямата, и той – малкият.
И изведнъж – нова гледка.
Полицаят се разтрепера,
трамваят се смая.
Хората се заковаха –
кой на перваз, кой на стряха.
И защо ли?

Детето: Тук виждам части от знаци,
и тук виждам части от знаци,
а цял знак няма.

Водещ: Всеки щом частите подреди,
ще познаеш знака ти.

II игра „Пъзел“

Задачи: 1. Затвърдяване знанията на децата за видовете пътни знаци – предупредителни, забранителни, задължителни, указателни.

2. Възпитаване на съобразителност и бързина на реакциите.

3. Поддържане интереса към пътните знаци.

Знаците са по 5 за всеки отбор, разрязани на две, поставени на масички. Излизат по две деца от отбор. Намират двете части от даден знак и ги съединяват на табло с добра видимост за всички. Играта е със състезателен характер. Отчита се кой отбор по-бързо и по-точно ще съедини частите.

Последното дете от всеки отбор ще обясни как се наричат знаците, какво означава изображението върху тях и към коя от четирите групи знаци принадлежи.

Знаците са:

– За отбор „Спортакус“:

Предупредителен знак А 19 – „Внимание, деца“;

Задължителен знак Г 15 – „Задължително за пешеходци“;

Задължителен знак Г 3 – „Завой наляво“;

Забранителен знак В 12 – „Забранено е движението на пешеходци“;

Указателен знак Д 24 – „Автобусна спирка“.

– За отбор „Бен Тен“:

Предупредителен знак А 24 – „Внимание, светофар“;

Задължителен знак Г 14 – „Задължително за велосипедисти“;

Задължителен знак Г 2 – „Завой надясно“;

Забранителен знак В 9 – „Забранено е движението на велосипеди“;

Указателен знак Е 21 – „Подлез“.

Водещ: В играта „Пъзел“ участват всички деца и от двата отбора. Разрязаните пътни знаци са пет. Състезатели с номер 1 и 2 подреждат първия знак, 3 и 4 – втория, 5 и 6 – третия, 7 и 8 – четвъртия, 9 и 10 – петия. Накрая състезателите с номера 11 от отбор „Спортакус“ и отбор „Бен Тен“ ще назоват подредените знаци и ще кажат към коя от четирите групи пътни знаци принадлежат.

Играта е за бързина и за вярно съединяване на частите на пътните знаци.

Водещ: Следва музикална пауза. Чуйте песента „Пътен знак“.

Водещ: И пак вървим ние, двамата –

аз, голямата, и той – малкият.

И изведнъж – насреща голяма бъркотия:

самолет пълзи по шосето,

кола лети във небето,

влакът на тротоара,

пълна каша настана.

Какво ще кажеш ти, малкият?

Детето: Трябва някой да помогне.

Знам една игра –
нито много трудна,
нито много лесна,
затова пък много интересна.
Играта „Кое къде се движи?“

III игра „Кое къде се движи?“

Задачи: 1. Затвърдяване на знанията на децата за видовете превозни средства.

2. Възпитаване на съобразителност и бързина на реакциите.

На два големи картон е нарисувано шосе, железопътна линия, море и небе. Има и малки картончета с нарисувани превозни средства, движещи се по суша, въздух и вода. Децата трябва да ги поставят на съответното място. Играта е със състезателен характер, участват всички от отбора. Превозните средства, които трябва да познават децата, са:

- самолет, вертолет;
- влак, лек автомобил, камион;
- автобус, тролейбус;
- параход, лодка;
- велосипед, мотоциклет.

Водещ: Играта „Кое къде се движи?“ също е състезателна. Трябва по най-бързия начин да вземете от масичките картинка на превозно средство и да я поставите на правилното място на картината. Преценете добре къде се движи превозното средство – по суша, въздух или вода.

Оценка на играта от журито.

Водещ: И пак вървим ние, двамата –
аз, голямата, и той – малкият.

С палка в ръката вървеше към тебе,
крещеше на мене и махаше с двете ръце.

Наведе се строго, без да се кара и каза:

- Детенце, качи се на тротоара!
- Кой беше този чичко?

Детето: Полицаят!

IV игра „Въпросите на полиция“

Задачи: 1. Затвърдяване на знанията за някои правила на безопасното движение по улицата на детето пешеходец, детето пътник в обществен транспорт и в лек автомобил и при игра навън.

2. Възпитаване на логическо мислене и съобразителност.

Водещ: Следва играта „Въпросите на полиция“. Въпроси към двата отбора ще даде полицай ...

На първите два въпроса ще отговарят състезатели с номера 7 и 8 от отбор „Спорткус“, а на следващите два въпроса – състезатели 7 и 8 от отбор „Бен Тен“.

Въпроси:

1. Когато отива на разходка цялата група, какво трябва да носят първите и последните от колоната?

(Отговор: стоп-палка и сигнални жилетки)

2. Когато слезеш от автобус, какво трябва да направиш, за да пресечеш уличното платно?

(Отговор: Изчакам автобусът да тръгне. После ще потърся светофар или пешеходна пътека. Ако няма, ще се огледам първо наляво, после надясно и ако няма коли, ще пресека.)

3. Ако играеш навън и топката ти изскочи на уличното платно, какво ще направиш, за да я вземеш?

(Отговор: Мога да помоля някой възрастен да ми я подаде. Или да изчакам да се освободи уличното платно от минаващи превозни средства, да се огледам първо наляво, после надясно и тогава да си взема топката.)

4. Какво е първото нещо, което трябва да направят пътниците и шофьорът, когато се качат в лекия автомобил?

(Отговор: Да си сложат коланите.)

Оценка от журито.

Водещ: И пак вървим ние, двамата –

аз, голямата, и той – малкият.

Вървим, вървим,

а пътните знаци,

тъй многобройни,

стоящи на пътя

кат стройни елхички,

в момента ги няма,

къде ли са всички?

Детето: Сега децата ще станат знаци. Огледайте внимателно кръстовището. Добре си помислете и своето място на него намерете! Защото започва играта „Всеки знак на своето място“.

У игра „Всеки знак на своето място“

Задачи: 1. Затвърдяване знанията на децата за значението на пътните знаци и мястото им в пътната обстановка.

2. Възпитаване на наблюдателност и съобразителност.

Участват по три деца от всеки отбор.

Знаците са: стоп; внимание, деца; внимание, светофар; указателните са: пешеходна пътека и автобусна спирка, забранено за велосипедисти.

Децата обличат потници с нарисувани пътни знаци и намират своето място на предварително начертано кръстовище, на което са отбелязани с кръгчета местата на знаците.

Водещ: В тази игра ще вземат участие деца с номера 1, 2, 3, 4, 5 и 6 от отбо-

рите „Спортакус“ и „Бен Тен“. Те ще облекат по един потник с нарисуван пътен знак или светофар. Така ще заприличат на живи знаци и ще заемат своето място на кръстовището.

Оценка от журито.

Водещ: Знаците са вече по местата,
продължаваме играта.
На училище иди
и правилата спазвай ти!

Водещ: Нека децата знаци да останат по местата си, а останалите от отборите състезатели да се приготвят за следваща игра – „Най безопасният път“.

VI игра „Най-безопасният път“

Двата отбора в колона по един преминават през кръстовището, като тръгват от едно и също място, но трябва да стигнат до различни крайни точки. Единият отбор трябва да отиде до макет на училище, а другият до макет на „Макдоналдс“.

Водещ: Нека останалите състезатели от отбор „Спортакус“ с водач № 9 да застанат на стартовата линия един зад друг. Те трябва да отидат до училището, като спазват всички знаци на кръстовищата.

Останете там, защото сега ще преминат и състезателите от отбор „Бен Тен“. Техен водач ще бъде също състезател номер 9. Застанете на стартовата линия. Вие ще трябва да отидете до „Макдоналдс“. Спазвайте пътните знаци!

Водещ: Останете по местата си, за да чуем оценката на журито.

Музикална пауза – песента „Тротоар“.

Водещ: И пак вървим ние, двамата –
аз, голямата, и той – малкият.
Изведнъж насреща
нещо зловещо върхлита.
Светофарът от страх
си глътна червеното и зеленото
и замига само на жълто,
което значи:
да спрат коли и минувачи,
път – само за специални водачи.

Детето: Преди да започне следващата игра, искам да разбера дали децата от двата отбора знаят кои са телефоните за спешни случаи?

Въпроси към отбор „Спортакус“:

– Кой е телефонът на „Бърза помощ“?

Водещ: Да каже състезател номер 10. (150)

Детето: А кой е телефонът на Полицията? (166)

Въпроси към отбор „Бен Тен“:

– Кой е телефонът на „Пожарна безопасност“? (160)

Детето: Кой е телефонът за всички спешни случаи? (112)

VII игра „Помогни на лекаря, пожарникаря, полиция“

Задачи: 1. Затвърдяване на знанията за предметите, необходими за работата на лекаря, пожарникаря и полиция.

2. Възпитаване на вниманието, наблюдателността и съобразителността на децата.

Всяко дете работи на индивидуален картон. Играта е състезателна. Отчита се най-бързото и най-точно решаване на лабиринта. Лекарят, пожарникарят и полицията трябва да стигнат до колите си, като минат по този път, по който са разположени инструменти и материали, необходими за тяхната работа.

Водещ: В тази игра участват всички състезатели. Сега ще получите по един лабиринт. За да решите лабиринта, трябва да помогнете на лекаря, пожарникаря и полиция да вземат необходимите за тяхната работа предмети и възможно най-бързо да стигнат до превозното си средство.

Играта е състезателна. Изчакайте сигнала за начало.

Водещ: Докато журито провери решението на лабиринтите, ще дадем почивка на състезателите и ще поиграем с публиката. Готови ли сте за няколко въпроса?

Въпроси към публиката:

1. Какви са правилата за движение на пешеходците?

(Пешеходците трябва да се движат в дясната част на тротоара по посока на движението.)

2. Как е безопасно да се движи пешеходецът, когато улицата няма тротоар?

(Когато няма тротоар, пешеходецът трябва да върви в лявата страна на улицата срещу движението.)

3. Какво трябва да направиш преди да пресечеш улицата?

(Да потърсиш пешеходна пътека и светофар, и ако няма, да се огледаш първо наляво, после надясно.)

4. На коя пешеходна пътека трябва много да внимаваш, когато пресичаш?

(И на обикновената пешеходна пътека, и на пешеходната пътека тип „зебра“.)

5. Кое е най-безопасното място за детето на спирката?

(На тротоара, далеч от платното и бордюра.)

Водещ:

И ето така –

в най-шумния ден,

в най-шумния град,

стигаме ние, двамата –

аз, голямата, и той – малкият,

до най-интересното място –

това на всички е ясно.

Започва играта последна.

VIII игра „Майсторско управление на велосипед“

Задачи: 1. Децата да се упражнят в спазване на правилата за каране на велосипед.

2. Възпитаване на усет за разстояние и скорост.

Участват всички деца. Има предварително очертан път, по който трябва да минат в колона с велосипедите си първо децата от единия отбор, а след това и от другия. На този път има поставени няколко задължителни знака – задължително направо, завой наляво, завой надясно и конуси за преминаване в зиг-заг.

Водещ: Нека да се приготвят децата от отбор „Спортакус“. Вземете своите велосипеди и застанете един зад друг. Трябва да преминете през велоалеята, като спазвате знаците и се движите в зиг-заг между конусите. Водач на колоната е състезател номер 1. Спазвайте правилата за управление на велосипед.

След това по велоалеята преминават и състезателите от отбор „Бен Тен“.

Оценка на журито за играта.

Водещ: Докато журито преброи бонбоните в кошничките, децата от вокалната група при ЦДГ „Дъга“ ще поздравят всички състезатели и гости на днешното състезание с песента за велосипеда.

Музикален поздрав: „Песен за велосипеда“.

Водещ: Нека председателят на журито обяви крайния резултат.

ЛИТЕРАТУРА

Хайдар, Г. (2005). *Пътна мозайка*. София: Анубис.

Хайдар, Г. (2004). *Детето и пътната среда*. София: Консулт.

Методика на обучението на децата и учениците по БДП. (2006). София: Консулт.

Моят велосипед. (1995). Учебна тетрадка по БДП за III клас. София: Дидаско.

Tatyana Atanasova, Ivanka Pampova

✉ Kindergarten „Daga“ – Pazardzik
e-mail: dgadaga@abv.bg